

PRAHA

Společnost pro elektroakustickou hudbu

BRNO

vydává pro své členy

BULLETIN SEAH

2009

18

BULLETIN SEAH

mimořádné vydání

18 / 2009

Společnost pro elektroakustickou hudbu

Praha - Brno

Vážení a milí přátelé, členové SEAH a příznivci elektroakustické hudby, vydáváme mimořádné číslo našeho Bulletinu.

Naše řady postihly na podzim 2008 dvě velké ztráty: úmrtí zakladatelských osobností, nestorů naší elektroakustické hudby a čestných členů SEAH Aloise Piňose a Miroslava Hlaváče.

Všem na internetu dostupným členům naší Společnosti byla 23. září loňského roku zaslána tato smutná zpráva:

Předmět: zpráva o úmrtí

Vážení kolegové, členové SEAH,

je mou smutnou povinností oznámit všem členům SEAH, že zemřel po dlouhé a těžké nemoci ve věku 83 let čestný člen naší společnosti Alois Piňos. Jeho pohřeb se bude konat 26.9. ve 12 hodin v chrámu sv. Michala v Brně. Čest jeho památce!

R. Růžička, předseda výboru SEAH

A následně 14. prosince:

Předmět: zpráva o úmrtí

Všem členům SEAH,

v krátké době po sobě zasílám všem našim členům další smutnou zprávu o úmrtí čestného člena SEAH, dlouholetého aktivního tvůrce elektroakustické hudby, kolegy a přítele Miroslava Hlaváče, který v říjnu oslavil 85. narozeniny. Poslední rozloučení se uskuteční dnes (v neděli) v 18 hodin v kostele sv. Václava na pražském Smíchově.

Rudolf Růžička, předseda výboru SEAH

Alois Piňos

narodil se ve Vyškově 2. října 1925, zemřel 19. září 2008 v Brně

„Vážení kolegové, členové SEAH, je mou smutnou povinností oznámit všem členům SEAH, že zemřel po dlouhé a těžké nemoci ve věku 83 let čestný člen naší společnosti Alois Piňos. Jeho pohřeb se bude konat 26.9. ve 12 hodin v chrámu sv. Michala v Brně. Čest jeho památce!
R. Růžička, předseda výboru SEAH“

Tato interní zpráva určená členům SEAH byla základem pro sdělení v řadě významných internetových zpravodajských serverech (mj. na iDNES.cz a deník.cz):

Zemřel brněnský hudební skladatel Alois Piňos

Brno - Alois Piňos, brněnský hudební skladatel a představitel takzvané české nové hudby, zemřel ve věku dvaosmdesát let. V pátek 26. září se ve dvanáct hodin v chrámu svatého Michala v Brně uskuteční jeho pohřeb.

O Piňosově smrti informoval předseda Společnosti pro elektroakustickou hudbu Rudolf Růžička. Skladatel zemřel devatenáctého září.

Většina tvůrčího života skladatele je spojena s Brnem. Piňos jako jeden z prvních vnášel do hudební kompozice prvky systémového umění, logické principy, ale i humor. Inspiraci čerpal v elektronické hudbě. V roce 1994 obdržel Cenu české kritiky, Cenu města Brna za celoživotní dílo a dvě Janáčkovy ceny od JAMU.

Zemřel významný brněnský skladatel Alois Piňos

Po dlouhé a těžké nemoci zemřel v Brně hudební skladatel Alois Piňos. Zanedlouho by oslavil 83. narozeniny. Piňos byl jednou z klíčových osobností takzvané české nové hudby 60. let.

O skladatelově smrti informoval předseda Společnosti pro elektroakustickou hudbu Rudolf Růžička, zprávu potvrdila i Alena Horáková z děkanátu Hudební fakulty Janáčkovy akademie múzických umění (JAMU). „Skladatel zemřel již 19. září. Pohřeb se koná 26. září ve 12:00 v chrámu svatého Michala v Brně,“ uvedl Růžička.

Náš člen Miloš Štědroň a Jiří Beneš uveřejnili krátký nekrolog, který se dotýká také Piňosovy elektroakustické tvorby:

Brňané se rozloučí s Piňosem

Brno - Chrám svatého Michala v Brně v pátek v pravé poledne rozezní smuteční zvony. Nejen milovníci hudby se zde totiž rozloučí s hudebním skladatelem Aloisem Piňosem, který po dlouhé nemoci zemřel devatenáctého září. Bylo mu dvaosmdesát let.

„Piňos byl jedním z nejdůležitějších hudebních skladatelů, kteří se zasloužili o modernizaci české hudby a jako jeden z mála byl uznáván i mezinárodní komunitou,“ uvedl muzikolog a hudební skladatel Miloš Štědroň. Ten byl v letech 1965 až 1972 jedním z Piňosových prvních žáků a později se s vyškovským rodákem i sprátelil.

Piňos patřil k zakladatelské generaci české Nové hudby šedesátých let. Významné bylo i jeho působení teoretické a pedagogické, díky němuž má na svém kontě několik prvenství: první českou kompozici kombinující orchestr s magnetofonovým pásem, první týmovou kompozici, první české audiovizuální dílo (ve spolupráci s výtvarníkem Daliborem Chatrným) nebo například hudbu vytvořenou ze zvuků krápníků. „Odchod Aloise Piňose je pro nás velkou ztrátou, neboť svůj tvůrčí život významně spojil s Brnem. Byl to jeden z generace skladatelů, kteří od konce padesátých let začali vracet českou hudební tvorbu zpátky na mezinárodní úroveň,“ přiblížil Piňosovy zásluhy dramaturg Filharmonie Brno Jiří Beneš.

Elektroakustické skladby (výběr):

STATICKÁ HUDBA pro mg pás a diapozitivy (1970) 14'
KORESPONDENCE (1971) 11'
HUDBA PRO DVA (1971) 12'
ADORACE (1972) 10'30''
NEKONEČNÁ MELODIE (1973) 11'10''
KONFLUENCE (1974) 12'05''
(META)TANCE (1975) 9'42''
SPELEOFONIE (1976) 8'35''
KONTRAPUNKTY PŘÍRODY (1978) 21'08''
KANTILÉNA (1984) 10'10''
PANTA RHEI? (1984-5) 14'01''
LUX IN TENEBRIS (1990) 10'17''
ADVENT (1991) 8'40''
BRUMA /ZIMNÍ SLUNOVRAT/ (2001) 10'53''
NOMEN OMEN ANEB 13 PORTRÉTŮ HADA (2002) 11'36''

Úryvek z přednášky Aloise Piňose „**PROBLÉMY TÝMOVÉ KOMPOZICE /Zkušenosti z kompozičního týmu Brno/**“ přednesené na kolokviu FORFEST 2007 (celá přednáška je na internetových stránkách: <http://www.forfest.cz/forfest/colloquium/2005/11.htm>)

Vznik a činnost brněnského kompozičního týmu

O teoretických předpokladech i praktických možnostech týmové práce v soudobé hudbě jsem uvažoval od poloviny šedesátých let a dospěl jsem k závěru, že situace je pro tento pokus velmi příznivá. V tomto úsudku mne utvrdily i zkušenosti z tehdejší vlastní kompoziční činnosti a to jak zkušenosti s přísnou organizací a určitým předprogramováním skladby, tak i s technikou montáží, koláží, s alternativností a aleatorikou. A tak jsem roku 1967 v Brně založil kompoziční tým, do něhož jsem jako své spolupracovníky přizval mladé brněnské skladatele Arnošta Parsche, Rudolfa Růžičku a Miloše Štědroně, které jsem osobně dobře znal z výuky na JAMU i z různých hudebních aktivit jako talentované, perspektivní a moderně orientované tvůrce. Štědroně byl mimoto i muzikologem, Růžička specialistou v elektro-akustické hudbě a Parsch měl manažerské schopnosti a zkušenosti. A navíc tu mezi námi vládly přátelské vztahy, vzájemná důvěra a všichni jsme měli do této experimentální činnosti velkou chuť, bez čehož by žádné odborné kvality samy o sobě nebyly nic platné. Své tři nastávající úzké spolupracovníky jsem seznámil s teoretickými předpoklady a metodikou týmové práce i s praktickými kompozičními postupy. Vycházely z mých výzkumů a kompozičních metod. Šlo např. o aplikace teorie tónových skupin a intervalových řad, o organizaci rytmických hustot, o montáže a koláže a vytváření alternativ a stavebných koncepcí a programů. Protože všichni tři byli odchovanci „brněnské kompoziční školy“, byly jim tyto věci velmi blízké. Mým přáním a plánem bylo prokázat životaschopnost týmové kompozice a vytvořit stálou dílnu, ne jen jednorázové dílo.

Týmové skladby (výběr):

A. Piños, A. Parsch, R. Růžička, M. Štědroň:

PERIPETIE pro orchestr a mg pás (1969) 17'

DIVERISSEMENT pro harfu, klavír a orchestr (1969) 15'

ECCE HOMO. Vokální symfonie pro soprán, bas, orchestr a mg pás na texty J. Berga a A. Piñose (1969) 30'

CONCERTO PER SEI /bcl, trbn, pf, arp, cb, perc/ (1971) 28'

CAPRICCIO. Elektroakustická hudba (1972-4) 10'30''

A. Piños, J. Berg, M. Ištvan, A. Parsch, R. Růžička, M. Štědroň:

HLASOVÁ VERNISÁŽ pro soprán, bas a komorní soubor (1969) 30'

Teoretické spisy (výběr):

Vyvážené intervalové řady. In: Sborník „Nové cesty hudby“, 1970

Tónové skupiny, 1971, anglicky: JAMU Brno 2001

Zpráva o týmových skladbách. In: HV 1/1970

Možnostní /alternativní/ kompozice. In: Sborník JAMU Brno 1982

Paradoxe der Kommunikation in der neuen Musik. UE 26821, 1989

Zum Prinzip der Latenz in der zeitgenössischen Musik. UE 26823, 1991

Mikrointervaly v soudobé české hudbě. In: OM 9-10, 1993

The Static Evolutions. 1994

Hudba jako provokace. In: OM 2/1995

Obecné rysy modality a seriality. Ke vztahům mezi modalitou a serialitou. In: Sborník „Musica nova“, JAMU Brno 1996

Team komposition als spezifisches Phänomen. In: Sborník „Melos-Ethos“, Bratislava 1998

Význam tónů pro soudobého skladatele. In: Sb. HAMU, Praha 2003

Transferované hudební objekty z hlediska univerzálních principů. In: Sb. JAMU, Brno 2003

Duchovní proudy v současném umění. In: OM 4/2003

Čest jeho památce !

Miroslav Hlaváč

narodil se v Protivíně 23. října 1923, zemřel 4. prosince 2008 v Praze

„Všem členům SEAH, v krátké době po sobě zasílám všem našim členům další smutnou zprávu o úmrtí čestného člena SEAH, dlouholetého aktivního tvůrce elektroakustické hudby, kolegy a přítele Miroslava Hlaváče, který v říjnu oslavil 85.narozeniny. Poslední rozloučení se uskuteční dnes (v neděli) v 18 hodin v kostele sv. Václava na pražském Smíchově. Rudolf Růžička, předseda výboru SEAH“

V denním tisku a na internetových zpravodajských serverech se objevily následující krátké nekrology:

Zemřel skladatel Miroslav Hlaváč

Praha - Ve věku 85 let zemřel 4. prosince hudební skladatel Miroslav Hlaváč, který jako jeden z prvních českých skladatelů tvořil elektroakustickou hudbu, věnoval se i scénické, orchestrální, komorní a vokální hudbě. Za svou tvorbu získal mnoho ocenění v Česku i v zahraničí. Poslední rozloučení se uskuteční v neděli od 18 hodin v kostele sv. Václava na pražském Smíchově.

ÚMRTÍ

PRAHA Ve čtvrtek 4. prosince zemřel ve věku 85 let hudební skladatel Miroslav Hlaváč. Hlaváč tvořil jako jeden z prvních českých skladatelů elektroakustickou hudbu, věnoval se ale i scénické, orchestrální, komorní a vokální. Poslední rozloučení se uskuteční tuto neděli od 18:00 v kostele sv. Václava na Smíchově, kde bude sloužena mše. Hlaváč za svou tvorbu získal mnoho ocenění v tuzemsku i zahraničí. Složil například klavírní cyklus Poetické etudy a Musica carnealesca nebo kompozici Fontana cantans, která získala v roce 1972 čestné uznání Mezinárodní společnosti pro soudobou hudbu na soutěži v Římě.

VÝBĚR Z ELEKTROAKUSTICKÉ TVORBY

- Logogenesis, "Zrození slova" (1968) 8'
- Astroepos, "Hvězdný příběh" (1969) 8,3'
- Angelion, "Poselství" (1969) 8,1'
- Biochronos, "Čas života" (1969) 8'
- Chimérion, "Toužení" (1970) 10, 2'
- Metafonia, "Proměny zvuku" (1970) 14'
- Atlantiana, libreto autor a V. Vašut, elektroakustický balet (1970) 33'
- Fontana cantas, "Zpívající fontána" (1971) 12'
- "Concerto da camera" pro housle, klavír a magnetofonový pás (1972) 22,55'
- Nokturno u fontány, libreto V. Vašut, elektroakustický balet (1973) 25'
- "Musica diafonica" pro basklarinet, klavír a magnetofonový pás, stereo (1975) 24,1'

Čest jeho památce !

Jménem vedení **SEAH** a redakce **BULLETINU**

Lenka Dohnalová, manažerka SEAH

Rudolf Růžička, předseda výboru SEAH

Praha-Brno dne 10. ledna 2009

* * * * *

Bulletin SEAH, číslo 18 / 2009

mimořádné vydání

Redakce a vydavatel: Společnost pro elektroakustickou hudbu,

Jeronýmova 7, 130 00 PRAHA 3, Česká republika